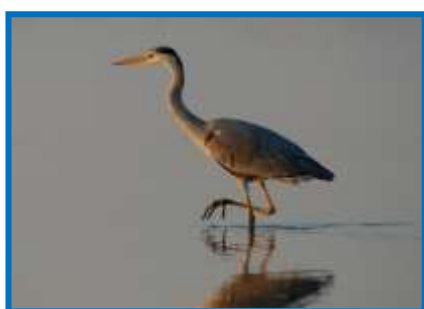
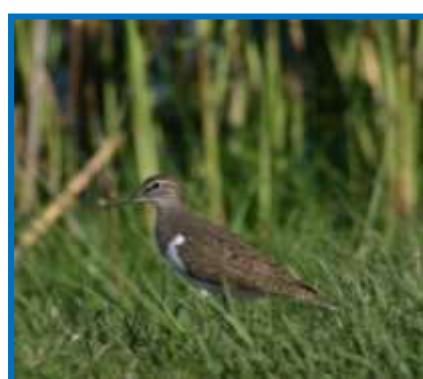

Izveštaj o realizaciji Godišnjeg programa upravljanja zaštićenim područjem Park prirode „Palić“ za 2018. godinu

1. UVOD

U skladu sa članom 54 Zakona o zaštiti prirode („Sl. glasnik RS”, br. 36/09, 88/10 i 91/10 – ispr. i 14/2016) i članom 10 Odluke o proglašenju zaštićenog područja Park prirode „Palić“ („Službeni list Grada Subotice“ br. 15/13 i 17/13 – ispravka), upravljač zaštićenog područja izveštava o realizaciji Godišnjeg programa upravljanja Parkom prirode „Palić“ za 2018. godinu (Saglasnost Gradonačelnika broj: II– 50–173/2018 od 26.02.2018. godine) nadležnu lokalnu samoupravu – Grad Suboticu – koja je i donela akt o zaštiti područja.

Osnovni zadaci ovog Izveštaja je Odlukom proglašenju zaštićenog područja Park prirode „Palić“ („Službeni list Grada Subotice“ br. 15/13 i 17/13 – ispravka), a u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, član 54. i Planom upravljanja Parkom prirode „Palić“ 2014–2023 (saglasnost Skupštine grada Subotice br. I–00–023–24/2014).

2. CILJEVI ZAŠTITE, OČUVANJA, UNAPREĐENJA I ODRŽIVOG KORIŠĆENJA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA

Glavni ciljevi iz zadaci određeni su Planom upravljanja Parkom prirode i premda se do sada realizovani aktivnosti i dati rezultati izveštaju o ostvarenju programa upravljanja PP „Palić“ prethodne godine:

- Nastavak razvijanja baze podataka u funkciji upravljanja, korišćenja i praćenja stanja u cilju definisanja i realizacije projekata aktivne zaštite prirode i očuvanja zaštićenog područja, uz kontinualno razvijanje GIS;
- Razvijanje i unapređivanje čuvarske službe;
- Sprovođenje mera aktivne zaštite prirode (staništa stogozo zaštićenim vrstama, suzbijanje invazivnih vrsta, korišćenje tršćaka i upravljanje tršćacima);
- Smanjivanje antropogenog pritiska (kontrola aktivnosti i kretanja u zaštićenom području);
- Unapređenje prirodnih i histvorenih vrednosti (redovno merenje i održavanje);
- Praćenje stanja prirodnih i histvorenih vrednosti;
- Razvijanje različitih oblika prezentacije prirodnih vrednosti područja, edukativnih, rekreativnih, eko-turističkih sadržaja u cilju razvoja održivog korišćenja i sufinansiranja zaštite prirode;
- Radna edukacija lokalnog stanovništva i korisnika zaštićenog područja o značaju očuvanja prirodnih vrednosti i uvođenju održivih vidova korišćenja zaštićenog područja u poljoprivredi, ribolovu i turizmu;
- Uklapanje u mrežu ekoloških koridora „Natura 2000“;
- Aktivnost u realizaciji Plana za unapređenje ekološkog stanja Palićkog jezera i njegove ekološke linije, kroz projekat „Zaštita biodiverziteta i vode jezera Palić i Ludaš“ – (KfW Biodiversity Protection Project Palić/ Ludaš) u skladu sa ugovorom između nemačke „KfW“ banke, Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Republike Srbije, Grada Subotice, Javnog preduzeća „Palić – Ludaš“ i JKP „Vodovod i kanalizacija“, Subotica.

3. ZAŠTITA, ODRŽAVANJE, PRAĆENJE I UNAPREĐENJE PRIRODNIH I HISTVORENIH VREDNOSTI

A. ČUVANJE, ODRŽAVANJE I PREZENTACIJA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA

A.1. Čuvanje zaštićenog područja - Čuvarska služba

Čuvanje i nadzor u PP „Palić“ je kontinuirani zadatak u cilju preventivne zaštite prirodnih vrednosti, a u skladu sa članom 109. i 110. Zakona o zaštiti prirode („Sl. glasnik RS”, br. 36/09, 88/10 i 91/10 – ispr. i 14/2016). Čuvanje je obavljala čuvarska služba upravljača.

Čuvarska služba je tokom godine u kontinuitetu nadgledala sprovođenje režima zaštite prirodnih vrednosti, namenu i korišćenje površina od strane svih korisnika prostora, kao i posetilaca kroz redovan obilazak i osmatranje područja. Čuvarska služba je kontinuirano izveštavala stručnu službu kroz terenski dnevnik, a stručna služba je pratila stanje i koordinisala nastavak aktivnosti.

Čuvanje zaštićenog područja Park prirode „Palić“ obavljaju dva čuvara koji su sa ostalim čuvarima organizovana u čuvarsku službu. Čuvari poseduju potvrdu o položenom stručnom ispitu za čuvare prema važećem Pravilniku o polaganju stručnog ispita za čuvara zaštićenog područja („Sl. glasnik RS“, br. 117/2014).

Tokom godine su podnete dve prijave nadležnoj inspekciji i dve prekršajne prijave Prekršajnom sudu u Subotici:

- (01.03.2018) – narušavanje režima zaštite III stepena zaštićenog područja (prijava inspekciji) – ispuštanje otpadne vode iz domaćinstva (toplotno zagađenje)
- (01.10.2018.) – narušavanja režima zaštite II stepena zaštićenog područja (prekršajna prijava) – nedozvoljeni ribolov noću
- (01.10.2018.) – narušavanja režima zaštite III stepena zaštićenog područja (prekršajna prijava) – demoliranje – uništavanje ograde odmorišta (na obali Krvavog jezera)
- (15.10.2018.) – narušavanja režima zaštite III stepena zaštićenog područja (prijava inspekciji) – postavljanje – izgradnja ograde bez ishodovanog rešenja o uslovima zaštite prirode nadležnog Zavoda za zaštitu prirode

A.2. Održavanje zaštićenog područja

A.2.1. Rad stručnih službina izradi i sprovođenju upravljačkih dokumenata

Stručna služba je tokom godine u kontinuitetu radila na izradi i sprovođenju upravljačkih dokumenata. Izrađena je sledeća planska dokumentacija:

- Program upravljanja zaštićenim područjem Park prirode „Palić“ za 2019. godinu.
- Izveštaj o ostvarivanju Programa upravljanja zaštićenim područjem Park prirode „Palić“ za 2018. godinu;
- Upravljač je sprovodio i aktivnosti na izradi projektne dokumentacije u vezi sa realizacijom Plana za unapređenje ekološkog stanja Palićkog jezera i njegove okoline, kroz projekat „Zaštita biodiverziteta i vode jezera Palić i Ludaš“ – (KfW Biodiversity Protection Project Palić/ Ludaš) u skladu sa navedenim ugovorom. Pripremani su predviđeni izveštaji, kao i dokumentacija u vezi sa nabavkom dobara i usluga. Održano je više sastanaka i konsultacija sa predstavnicima projektnog tima. Upravljač je dostavio potraživane podatke u vezi sa predviđenim

infrastrukturnim komponentama na predviđenoj patrolnoj i posetilačkoj (biciklističkoj) stazi.

- Upravljač je učestvovao u izradi projekata uređenja koji se odnose na površine u okviru Velikog parka na Paliću
- Pripremljena je i Program korišćenja tršćaka na površinama u Parku prirode „Palić“ – dinamika upotrebe višenamenskog radnog plovila – amfibije

A.2.2. Aktivnosti iradovina obeležavanju

Tokom godine se radilo na održavanju već postavljenih tabli zaštićenog područja i ribarskog područja „Palić“ unutar Parka prirode „Palić“ (dopuna, popravka). Na više lokacija je rađena kompletna obnova informativnih i tabli zabrane pristupa. Realizovana je i obnova granica zaštićenog područja, kao i dela razgraničenja režima II i III stepena zaštite, budući da su granične oznake – bagremovi stubovi, gotovo svakodnevno uklanjaju i uništavaju. U priobalnom delu, koji se graniči sa poljoprivrednim zemljištem, poljoprivrednici namerno uklanjaju granice, kako ne bi slučajnim naletanjem na stubove, oštetili radne mašine, tokom radova u polju.

Tokom januara meseca je obeleženo Ribarsko područje „Palić“ – deo nekadašnjeg Ribarskog područja „Palić – Kireš – Ludaš“, koje je zbog revizije Zakona o zaštiti i održivom

korišćenju ribljeg fonda („Službeni glasnik RS“, broj 128/2014). Postavljeno je šest tabli za obeležavanje.

A.2.3. Upravljanje otpadom i održavanje mobilijara

Održavanje javne zelenepovršine, koju čine parcele u zaštićenom području, odvijalo se i 2018.

godine po *Godišnjem Programu održavanja čistoće na površinama javne namene u zaštićenom području* i *Godišnjem Programu održavanja javnih zelenih površina na površinama javne namene u zaštićenom području* u skladu sa Odlukom o održavanju čistoće na površinama javne namene („Službeni list Grada Subotice“ br. 5/2018) i Odlukom o održavanju javnih zelenih površina („Sl. list grada Subotice“, br. 45/2014 i 53/2016)). Pored redovnih poslova u Velikom parku obuhvaćenih gore pomenutim programima, koji su finansirani nezavisno od ovog programa, kao i kroz ovaj program, realizovane su i sledeće aktivnosti, u skladu sa Rešenjem o uslovima zaštite prirode broj: 03-1382/2 od 04.09.2013. godine, prema godišnjem programu upravljanja zaštićenim područjem za 2018. godinu (broj ugovora: II-401-266/2018 od 09.03.2018.); u skladu sa rešenjem o uslovima zaštite prirode za upotrebu registrovanih hemijskih sredstava za potrebe uklanjanja invazivnih vrsta na području Parka prirode „Palić“ (rešenje broj: 03-623/2 od 13.04.2018. godine) i rešenjem o uslovima zaštite prirode za mehaničko košenje i uklanjanje trske broj: 03 – 93/3 od 06.03.2015. i 03 – 93/4 od 10.03.2015. godine.:

- mehaničko krčenje šiblja, granja i pojedinačnih stabala, ili grupa stabala svih prečnika

- hemijsko suzbijanje alohtonih i invazivnih vrsta u vegetacionom periodu
- mehaničko košenje trske i uklanjanje
- košenje travnih površina,

Realizovale su se i aktivnosti na održavanju lokaliteta:

- Priobalje, vlažne i slatinske livade oko Krvavog jezera (krčenje izdanaka rastinja u priobalju, košenje),
- „Vikend naselje“ – isključivo po pozivu i prilikom hitnog reagovanja – uklanjanja stabala koja prete da ugroze ljudske živote i imovinu,
- Održavanje postojeće staze oko jezera i priobalni pojas jezera Palić,
- Košenje livadskih površina u zaštićenom području i u zaštitnoj zoni Parka prirode „Palić“.

Navedene aktivnosti su se finansirale sredstvima Grada Subotica, prema Ugovoru o finansiranju održavanja multifunkcionalnih zaštitnih pojaseva oko Palićkog, Krvavog i Ludaškog jezera (broj II-401-536/2018 od 08.05.2018. godine) i prema Programu održavanja zelenila na površinama javne namene koje se nalaze na zaštićenom području, kao i javnih zelenih površina duž obala Palićkog, Krvavog i Ludaškog jezera u 2018. godini (broj ugovora II-401-51/2018 od 18. januara 2018. godine).

A.3. Prezentacija zaštićenog područja

A.3.1. Štampanje promotivnog materijala, izrada edukativnih tabli i medijsko predstavljanje

Tokom 2018. godine je realizovana štampa promotivnog materijala za posetioce. U pitanju je štampa „Eko – turističke“ mape zaštićenih područja (dopunjeno i izmenjeno izdanje). Aktivnost je realizovana sredstvima Grada, u skladu sa Ugovorom. Pored navedenog, sredstvima grada je realizovana i nabavka majica kratkih rukava i štampe na majce, koje su deljene učesnicima međunarodnih volonterskih radnih kampova, kao i učesnicima drugih kampova tokom 2018. godine. Odabran je simbol modrovrana (*Corracias garrulus*) i šafranjika (*Colchicum bulbocodium*). Sve majce su kratkih rukava i zelene boje.

Nastavila se saradnja sa lokalnim i regionalnim glasilima Ju eko TV, Pannon RTV, TV Vojvodina, www.subotica.info, Magyar Szó i svim zainteresovanim glasilima. Izrada video i audio materijala nije bilo. Aktivnosti su realizovane iz sopstvenih resursa.

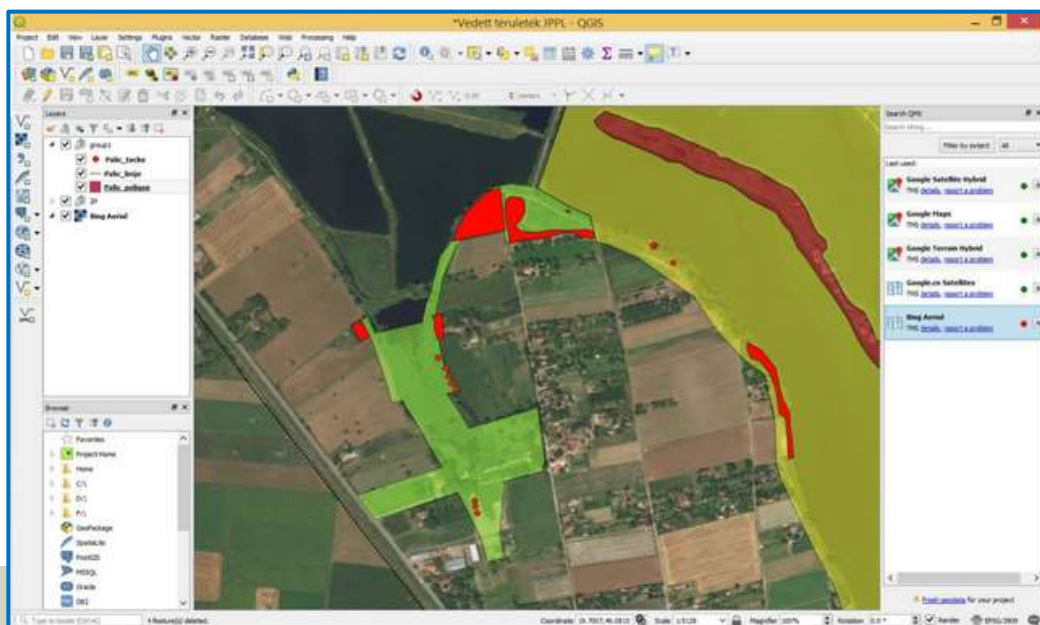
A.3.2. Zasnivanje i uspostavljanje baze podataka (katastar, GISidr.)

Nastavljeno je sa unosom podataka u bazu koja se odnosi na sprovođenje režima i mera zaštite i unapređivanja RangerOffice2015 (unapređeni softver "SuPaLuSe Ranger LandCruiser 2011 MiBeSoft"). U cilju efikasnijeg praćenja delatnosti čuvarske službe, kao i adekvatnog planiranja obilaska terena i izvršenja ostalih radnih zadataka, nastavila je sa radom i baza podataka za sva zaštićena područja kojima upravlja JP „Palić–Ludaš” u vidu čuvanja svih relevantnih podataka (baza lokacija, baza fotografija).

Baza je i ove godine dopunjena velikim brojem fotografija zaštićenog područja, retkih i ugroženih vrsta. Konkretnih elemenata za prijavu nadležnoj inspekciji nije bilo. Nije podneta nijedna prekršajna prijava, kao ni prijava nadležnoj inspekciji. GPS – oprema, kojom Upravljač raspolaže, je povećala kvalitet postojeće baze podataka, jer se sada, osim fotografija, zapažanja i drugih relevantnih podataka, unose i tačne geografske koordinate mesta na kome se nalazi populacije retkih vrsta, kao i veličina populacije i njen prostorni raspored. Nastavljena je praksa povezivanja terenskih beleški čuvara (terenski dnevnik), terenske prijave, prijave Inspekciji, fotografija nedozvoljene aktivnosti i tačnih koordinata mesta (stepena zaštite) na kom se desila predmetna nedozvoljena aktivnost u jednu celinu. Pokazalo se da to značajno povećava kvalitet rada i ubrzava tok procedure. Problem za unapređivanje ove funkcije je, svakako, nedovoljan broj kadrova odgovarajuće stručne spreme, nedovoljnog broja stručnog ljudstva za obradu ovih podataka i nedovoljna frekvencija izlazaka na teren u funkciji monitoringa (zbog drugih obaveza). Čuvar zaštićenog područja – Milan Vukotić i stručni saradnici za zaštitu prirode – Ana Levai i Tamaš Vinko su prošli obuku za QGIS. Obuka je bila izuzetno kvalitetna i značajno je doprinela i doprinosi boljem kvalitetu rada upravljača.

Baza se pokazala kao vrlo korisna, s obzirom da su svi elementi koji su nam neophodni za pripremu realizacije odluke o naknadama, uneti. Konkretno – svi relevantni podaci koji su potrebni za naplatu kod različitih subjekata su kvantifikovani (elektrovodovi, telefonska infrastruktura, vodoprivredni objekti, gasovod). U drugoj polovini 2018. godine, upravljač je započeo da koristi „NaturaList“ bazu, besplatnu aplikaciju Google Play. Svi podaci se, nakon unosa, preuzimaju u formi tabele. Upravljač je kartirao Park prirode „Palić” u smislu pokrovnosti invazivnim vrstama biljaka.

Nastavljeni su informatički radovi u okviru Geografsko – Informacionog Sistema (GIS). Nastavljeno je sa prikupljanjem i usklađivanjem potrebnih elemenata sistema (računari, kartografija, katastarski podaci i prateće informacije). Kroz saradnju sa Nacionalnim parkom „Kiškunšag“ čuvarska i stručna služba je dobila veliku podršku (u smislu aktivnosti na terenu i obuke u radu sa određenim programima). Aktivnosti su se

realizovale iz sopstvenih sredstava.

A.3.3. Razvojnaučnih, obrazovnih i kulturnih funkcija zaštićenog područja

I tokom 2018. godine su realizovana dva međunarodna volonterska radna kampa u saradnji sa Mladim istraživačima Srbije – Volonterskim servisom Srbije, u okviru kojih su volonteri učestvovali u sprovođenju mera aktivne zaštite prirode i na području Parka prirode „Palić”, na više lokaliteta. Pored aktivnosti na zaštićenom području, rađeno je i na održavanju zaštitnog pojasa u okviru zaštitne zone ovog zaštićenog područja. Realizovane su dve smene kampa – prva u julu, druga u septembru:

u periodu septembra meseca su realizovane Edukativne aktivnosti na očuvanju biološke i predeone raznovrsnosti kroz aktivnosti Međunarodnog volonterskog radnog kampa i dve smene Eko – kampa.

Prva smena Međunarodnog volonterskog radnog kampa je realizovana na području Specijalnog rezervata prirode „Ludaško jezero“, Specijalnog rezervata prirode „Selevenjske pustare“ i Parka prirode „Palić“ u periodu od 30.06. do 15.07.2018. godine. Kamp je brojao ukupno 9 učesnika (8 stranih volontera, 1 koordinatora kampa iz Srbije).

Druga smena Međunarodnog volonterskog radnog kampa je realizovana na području Specijalnog rezervata prirode „Ludaško jezero“, Specijalnog rezervata prirode „Selevenjske pustare“ i Parka prirode „Palić“ u periodu od 01.09. do 16.09.2018. godine. Kamp je brojao ukupno 12 učesnika (10 stranih volontera i 2 koordinatora kampa iz Srbije).

Volonteri su bili smešteni u potkrovlju Vizitorskog centra Ludaš. Poslovi (radni deo kampa) su se odvijali svakog radnog dana u periodu od 9:00 do 14:00 časova:

- Usporavanje sukcesije ekosistema čišćenjem pojedinih lokaliteta (košenje, uklanjanje mladica drvenastih biljaka, odnošenje biomase) u Specijalnim rezervatima prirode „Ludaško jezero“ i „Selevenjske pustare“ i Parku prirode „Palić“, na kojima je opstanak prirodnih retkosti (strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta) i staništa ugrožen, usled nepovoljnih promena koje dovode do sukcesije ekosistema, ili širenjem invazivnih alohtonih vrsta
- Uređenje posetilačke infrastrukture popravkom molova – izrada mola za postavljanje ornitoloških mreža za potrebe istraživačkih – ornitoloških kampova
- Promocija zaštite prirode kroz aktivnosti volontera na zaštićenim područjima kojima upravljamo i uspostavljanje bolje saradnje sa lokalnim stanovništvom i njihovo motivisanje kroz kontakte (druženje i rad) sa volonterima
- Sakupljanje smeća na obali jezera i iz jezera (plastična i pet ambalaža, papir, krupniji otpad). Volonteri su sakupljali smeće iz čamca i sa obale, a smeće je odneto van rezervata
- Održano je predavanje i prezentacija u vezi sa pojedinim tačkama Plana za unapređenje ekološkog stanja Palićkog jezera i njegove okoline i prezentacija o zaštićenim područjima u regionu Subotice
- Realizovano je više obilazaka zaštićenih područja

Volonterske kampove, boravak i ishranu učesnika sufinansira Grad Subotica, kroz Ugovor o sufinansiranju projekta „Edukativne aktivnosti na očuvanju biološke i predeone raznovrsnosti“ – kampovi sa prirodnjačkim temama u 2018. godini. Sve aktivnosti se realizuju u prisustvu čuvarske i stručne službe upravljača, u skladu sa rešenjem o uslovima zaštite prirode Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode (Rešenje broj:03-1154/2 od 07.06.2018. godine). U sklopu *Eko – kampa Ludaš 2018*, učesnici smena su imali priliku da pogledaju rad uređaja za prečišćavanje otpadnih voda u Subotici, kao i da se upoznaju sa prirodnim vrednostima Parka prirode „Palić“ kroz organizovanog eskurzija. Eko-kamp Ludaš 2018 se

realizovalo u saradnji sa Udruženjem ljubitelja prirode „Riparia“ u sklopu projekta „Edukativni aktivnosti na očuvanju biološke i predeone raznovrsnosti“ (Ugovor broj: II-401-538/2018) – Grad Subotica; izveštaj dostavljen u skladu sa ugovorom).

I ove godine je obezbeđena podrška za nekoliko istraživača koji su obavljali istraživanja na području Parka prirode „Palić“ ispred Naučno – istraživačkog društva studenata biologije i ekologije „Josif Pačić“ (Novi Sad).

B. UPRAVLJANJE POSETIOCIMA

B.1. Izgradnja ulaznih stanica

U Parku prirode „Palić“ tokom 2018. godine nisu planirane aktivnosti na izgradnji ulaznih stanica, od strane upravljača ovog zaštićenog područja.

B.2. Centri za posetioce

Vizitorski centar Ludaš, smešten u Specijalnom rezervatu prirode „Ludaško jezero“ je u višenamenskoj funkciji. Pored funkcije radnog prostora Upravljača svih zaštićenih područja u Subotici, ima i funkciju prijema posetilaca.

Tokom 2018. u Centru su se odvijali programi za različite ciljne grupe - edukacija o svim zaštićenim područjima kojima upravlja Javno preduzeće „Palić – Ludaš“.

Aktivnosti na opremanju Vizitorskog centra Ludaš u Hajdukovu, koji je pored prijema posetilaca i edukacije i u funkciji radnog prostora Upravljača svih zaštićenih područja u Subotici (tokom letnjih meseci) odvijaju se u kontinuitetu. Procedura tehničkog prijema objekta Vizitorski centar „Ludaš“ je okončana – upravljač je nakon deset godina dobio Rešenje o upotrebnoj dozvoli Pokrajinskog sekretarijata za energetiku, građevinarstvo i saobraćaj (rešenje broj: 351-69/2014-01 od 24.10.2018. godine).

C. PRAĆENJE I UNAPREĐENJE STANJA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA

C.1. Monitoring

Nastavljen je monitoring staništa strogo zaštićenih vrsta. Praćenje stanja obavljao je čuvar područja pri likom redovnih obilazaka terena i stručni saradnik u sezonskim periodima u skladu sa uslovima zaštite prirode i izveštajima o nadzoru Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode Novi Sad. Pojedine grupe podataka o monitoringu su prikupljane i od istraživača koji rade na terenu. Podacima se unosili u bazu podataka.

Tokom godine su nastavljene aktivnosti sa Nacionalnim prakom „Kiškunšag“ iz Mađarske na uspostavljanju uniformnog sistema monitoringa, u smislu pojačanog praćenja stanja taksona koji se u Mađarskoj nalaze na listi *Natura 2000* vrsta. Utvrđene su značajne vrste koje se nalaze sa obe strane granice i napravljen je plan i dinamika praćenja populacija navedenih vrsta. U Srbiji još uvek ne postoji jedinstvena lista *Natura 2000* vrsta, ali mi očekujemo da će veliki broj vrsta koje smo definisali ući na buduću listu. U slučaju da, ipak, neke vrste ne uđu – svakako ćemo imati podatke o vrstama koje se nalaze na listi zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta – Pravilniku o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Službeni glasnik Republike Srbije“ br. 5/2010 i 47/2011).

Fauna pravokrilaca (ORTHOPTERA)

U maju, julu i septembru 2018. godine su izvršena istraživanja faune pravokrilaca na području Specijalnih rezervata priroda „Ludaško jezero“, „Selevenjeske pustare“, Predela izuzetnih odlika „Subotička peščara“ i Parka prirode „Palić“. Pravokrilci su hvatani entomološkom mrežom gde su lako prepoznatljive vrste determinisane i na licu mesta puštene, dok su vrste za koje je neophodna detaljnija obrada uzorkovane. Pored sakupljanja materijala, većina vrsta je fotodokumentovana u svom prirodnom okruženju. Većina sakupljenog materijala je prilikom sakupljanja sačuvana u bocama sa 96% etanolom, zbog budućih genetičkih analiza. Takođe, pesme mužjaka većine vrsta su u laboratorijskim uslovima snimljene radi potpunijih podataka i komparacijom sa pesmama vrsta iz drugih delova Srbije.

U toku je priprema publikacije u kojoj će biti sumirani svi dosadašnji nalazi za istraživana područja, sa detaljnijim opisima ekologije pravokrilaca i ugrožavajućim faktorima.

Park prirode „Palić“	
Tettigoniidae Krauss, 1902	<i>Tettigonia viridissima</i> (Linnaeus, 1758)
Acrididae MacLeay, 1821	<i>Pezotettix giornae</i> (Rossi, 1794)
	<i>Calliptamus italicus</i> (Linnaeus, 1758)

Tokom prolećnih meseci je realizovan monitoring gnezdećih parova ptica na ostrvima (četiri ostrva) u II sektoru jezera Palić. Identifikovano je gnežđenje jedinki vrsta bela čaplja, mala bela čaplja, žuta čaplja, čapljica, gak, galebovi (crnoglavi, obični i rečni). Markirane su jedinke crnoglavog (*Larus melanocephalus*) i običnog galeba (*Larus ridibundus*) i jedinke sivih čaplji (*Ardea cinerea*), na ostrvima u II sektoru jezera Palić. Evidentirano je ukupno 405 gnezda običnog i 164 gnezda crnoglavog galeba. Na terenu je procenjeno da je gnežđenje i dalje u toku i da se očekuje da će se maninestovati u još većem obimu.

Pored markiranja ptica, tokom godine, u kontinuitetu je rađen monitoring i praćenje stanja ptica. U periodu od 10. do 30. januara, u saradnji sa Društvom za zaštitu i proučavanje ptica Srbije je realizovan IWC - Međunarodni zimski popis ptica vodenih staništa (kompletan spisak evidentiranih vrsta i jedinki je dostavljen Gradu Subotica u mesečnom izveštaju za januar 2018. godine).

Tokom godine je u kontinuitetu praćeno stanje faune riba. Pored klasičnog evidentiranja ulova od strane ribolovaca (i krivolovaca), tokom decembra meseca je rađen i selektivni izlov – izlov u naučnoistraživačke svrhe za potrebe izrade višegodišnjeg i godišnjeg programa upravljanja ribarskim područjem „Palić“. Aktivnosti su realizovane u skladu sa rešenjem o uslovima zaštite prirode Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode broj: 03 – 362/2 od 16.03.2018. godine. Rešenje je izdatu za potrebe izrade Programa upravljanja ribarskim područjem „Palić“, na području Parka prirode „Palić“ za period 2018 – 2027. godine. Vujić – pratio istraživače sa PMF – a, Univerziteta u Novom Sadu, koji su uzimali uzorke vode, mulja i ribe (elektro izlovom i mrežama – metlicama) u II sektoru jezera Palić.

C.2. Revitalizacija

Tokom 2018. godine nastavljena je revitalizacija ispašom kod lokaliteta „Malo pojilo“ - većim delom u II, a manjim u III stepenu zaštite u okviru Parka prirode „Palić“ – u pitanju je vlažna (močvarna) livada na koju se nadovezuje slatinska livada, a na višim terenima se nastavlja stepa). Od 2015. godine lokalitet je ograđen, ispred ograde je postavljen električni pastir i konstruisana je jedna nadstrešnica (montažna – prenosiva), gde se stoka sklanja od nepovoljnih meteoroloških uslova. Krajem 2015. puštena je pet jedinki sivih goveda (podolsko goveče - *Bos primigenius taurus hungaricus*). Upravljač u kontinuitetu prati stanje na terenu i promenu biocenološkog sastava. Uočene su značajne razlike u odnosu na prethodni izgled terena – nestanak trske usled ispaše. Ispaša se realizovala tokom cele 2018. godine i pokazalo se kao veoma efikasan način održavanja staništa. Trska je u potpunosti nestala sa terena, sve su češće biljke karakteristične za pomenute staništa, zabeleženi su brojni primerci velikog kaćuna (*Anacamptis laxiflora*) – strogo zaštićena vrsta. Pojavili su se džombasti šaševi, kao tip staništa, koji je nekada bio karakterističan za ovo područje, ali je zbog raznih faktora iščezao. Tokom 2018. godine, rođene su dve jedinke podolskog govečeta na predmetnom lokalitetu.

Čuvarska služba je 2018. godine uočila jedinke čaplje govrdarke (*Bubulcus ibis*) na lokaciji Malo pojilo kod Palićkog jezera. Ptica je sve vreme boravila oko stada podolskih goveda u potrazi za hranom. Ovo je prvi nalaz ove vrste na ovom zaštićenom području. Verovatno je prisustvo goveda razlog za pojavu ove vrste. Dokaz da je došlo do unapređenja staništa je i to da se ove godine na lokalitetu ponovo počela gnezditi i vrsta crvenonogi sprudnik (*Tringa totanus*).

Sve aktivnosti su usklađene sa rešenjem o uslovima zaštite prirode Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode broj: 03-1584/2 od 05.10.2015. godine; Odlukom o proglašenju zaštićenog područja Park prirode „Palić“ („Službeni list Grada Subotice“ br. 15/13 i 17/13-

ispravka), Planom za unapređenje ekološkog stanja Palićkog jezera i njegove okoline („Službeni list“ Grada Subotice broj 24, od 15. jula 2014. godine), Planom detaljne regulacije za

severoistočnu obalu Palićkog jezera(Odluka o donošenju Plana pod brojem I-00-350-7/2015 od 02.03.2015.)

Nastavljene su višegodišnje aktivnosti na revitalizaciji značajnih staništa (košenje, čišćenje podrasta, suzbijanje invazivnih vrsta), naročito:

- na stepskom ostatku kod južnog kraja nasipa II i III sektora;
- na degradiranoj stepi severozapadno od nasipa III i IV sektora;
- kod Velikog pojila – na površini napuštenog rasadnika;
- na slatini uz zapadnu obalu IV sektora;

Upravljač zaštićenih područja Javno preduzeće „Palić – Ludaš“ realizuje Program korišćenja tršćaka, koji je usklađen sa Odlukom o proglašenju zaštićenog područja Park prirode „Palić“ („Službeni list Grada Subotice“, br. 15/13 i 17/13 – ispravka), Odlukom o održavanju javnih zelenih površina („Službeni list Grada Subotice“, br. 3/2012, 52/2012, 2/2013 i 7/13 – ispravka), Zakonom o zaštiti prirode („Službeni glasnik“ Republike Srbije, br. 36/2009 i 88/2010 i 91/2010 – ispr. i 14/2016)) i Rešenjima o uslovima zaštite prirode Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode broj: 03 – 93/3 od 06.03.2015. i 03 – 93/4 od 10.03.2015. godine.

Tokom sezone 2018/2019. godine su realizovane aktivnosti na upravljanju prirodnim resursima i održavanju prirodnih vrednosti i to vodenim kombajnom (višenamenskim radnim plovilom – amfibijom) TRUXOR DM 5045 sa specijalnom prikolicom.

Aktivnosti su realizovane prema prethodno predviđenoj dinamici (dinamika je dostavljena Gradskoj upravi), sa utvrđenim brojem dana, uz fluktuacije zbog ekoloških faktora i fenofaza. Pored aktivnosti košenja i uklanjanja trske na otvorenim površinama jezera, namensko plovilo je održavalo i zaštitne pojaseve jezera – uklanjanje mladica invazivnog rastinja, košenje trske.

Značajno je pomenuti da je aktivnost revitalizacije vlažnih livada (sprečavanje sukcesije tršćaka) neophodno da se realizuje kontinualno u periodu od više godina.

U odnosu na Plan za unapređenja ekološkog stanja Palićkog jezera i okoline nastavile su se aktivnosti u skladu sa akcionim planom na realizaciji radova na formiranju multifunkcionalnog zaštitnog pojasa (košenje, krčenje invazivnih vrsta).

C.3. Mere aktivne zaštite prirode

Sprovođenjem mera aktivne zaštite prirode koje se odnose na zaštitu staništa/vrsta, kao i suzbijanje invazivnih vrsta u programskom periodu, upravljač je realizovao kroz aktivnosti:

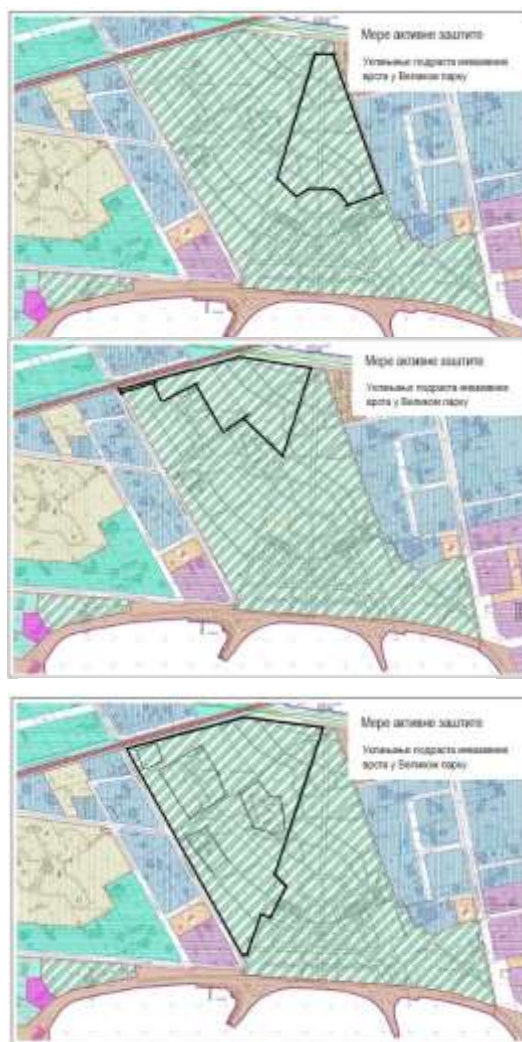
- košenje vlažne livade kod kanala Tapšaućiljuočuvanjastaništavlažnelivade,
- praćenje stanja nastaništima u II stepenu zaštite i priprema kartiranja, monitoringa drugih aktivnosti (košenje, čišćenje podrasta, mere održavanja), tekuće održavanje lokaliteta sa latinskim staništima (košenje, ispaša).
- realizacija aktivnosti na multifunkcionalnom pojasu oko jezera Palić:

Pripremljene su karte sa tačno ucrtanim površinama aktivnosti. Planom je obuhvaćeno priobalje II sektora jezera Palić, tri lokaliteta (pojasa) III sektora jezera Palić i Malo pojilo, lokalitet na IV sektoru jezera. Za svaki pojedinačni lokalitet definisana je dinamika, prostorni obuhvat, broj neophodnih radnika, mašina i drugih sredstava koje su potrebne za realizaciju aktivnosti. Prema planu realizovane su aktivnosti:

Radovi na uklanjanju podrasta invazivnih vrsta u okviru Velikog parka na Paliću

U drugoj polovini januara, u februaru i oktobru izvedene su aktivnosti na sprovođenju mera aktivne zaštite prirode. U delu Velikog parka sa visokim zelenilom uklanjan je podrast invazivnih vrsta prema rešenju o uslovima zaštite prirode Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode broj 03-1382/2 od 04.09.2013. godine, prema godišnjem programu upravljanja za 2018. godinu (broj ugovora: II-401-266/2018 od 09.03.2018.) Podrast invazivnih vrsta (američki koprivić-*Celtis occidentalis*, pajavac-*Acer negundo*, bagrem-*Robinia pseudoacacia*, kiselo drvo-*Ailanthus glandulosa*) uklonjen je košenjem i vađenjem sa korenom. Biljna masa (granjevina) je skupljana na gomile uz šire staze gde prilaz traktorom sa prikolicom ne uzurpira zelenu površinu i odvezena sa zaštićenog područja. Pre početka radova grupacije podrasta i žbunastog rastinja autohtonih i neinvazivnih alohtonih vrsta su vidno obeležene kako bi se olakšao rad. Površina na kojoj su izvedeni radovi u januaru zauzima 29000m², u februaru 68200m² i u oktobru 39163m².

U novembru je angažovana teleskopska korpa za orezivanje grana na visini. Orezana su stabla starih hrastova lužnjaka (*Quercus robur*) između Riblje čarde i Jedriličarskog kluba. Stanje stabala starih hrastova se prati i sprovedeno je sanitarno orezivanje suvih grana kao urgentna mera prema Rešenju o uslovima zaštite prirode Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode (broj 03-2119/2 od 15.08.2017.). Svi preseki premazani su arbokolom ili fitobalzamom.

Uklanjanje podrasta u oktobru 2018. godine

Sanitarno orezivanje starih hrastova

Održavanje multifunkcionalnog zaštitnog pojasa

Prema Ugovoru o finansiranju održavanja multifunkcionalnih zaštitnih pojaseva oko Paličkog, Krvavog i Ludaškog jezera (broj II-401-536/2018 od 08.05.2018. godine) i prema Programu održavanja zelenila na površinama javne namene koje se nalaze na zaštićenom području, kao i javnih zelenih površina duž obala Paličkog, Krvavog i Ludaškog jezera u 2018. godini (broj ugovora II-401-51/2018 od 18. januara 2018. godine). multifunkcionalni zaštitni pojas održavan je u toku vegetacije od maja do oktobra. Sprovedene su aktivnosti na mehaničkom krčenju šiblja, granja i pojedinačnih stabala ili grupa stabala svih prečnika, hemijskom suzbijanju alohtonih i invazivnih vrsta u vegetacionom periodu, mehaničkom košenju trske i uklanjanju i košenju travnih površina.

Tokom šest meseci, u periodu od aprila do oktobra 2018. godine, značajna pomoć pri realizaciji aktivnosti na revitalizaciji i sprovođenju mera aktivne zaštite prirode su bila dva lica zaposlena preko Nacionalne službe za zapošljavanje, preko programa javnih radova. Oni su u kontinuitetu košenjem uklanjali podrast invazivnih vrsta.

Obnavljanje drvoreda u Jezerskoj ulici na Paliću

U toku juna uklonjena su stabla drvoreda američkog kopriivića (*Celtis occidentalis*) u Jezerskoj ulici prema Rešenju o uslovima zaštite prirode Pokrajinskog zavoda za zaštitu

prirode (broj 03-2069/4 od 12.03.2015. godine) i prema Programu održavanja zelenila na površinama javne namene koje se nalaze na zaštićenom području u 2018. godini (broj

Uklanjanje stabala američkog koprivića

Obnovljen drvodred u Jezerskoj ulici

ugovora II-401-51/2018 od 18. januara 2018. godine). Prethodnih godina prema istom rešenju vršeno je orezivanje grana na kojima je oštećenje bilo vidljivo i ugrožavale su posetioce i stanovništvo predmetne ulice. U jesen (u novembru) je obnovljen drvodred u Jezerskoj ulici prema projektu revitalizacije za koji je Pokrajinski zavod za zaštitu prirode dao pozitivno mišljenje (broj 03-2397/2 od 03.10.2018. godine). Posađene su sadnice javora klena (*Acer campestre*) na delu ulice od ulaza u Zoološki vrt do parking prostora a u produžetku, na južnom kraju ulice, sadnice poljskog jasena (*Fraxinus angustifolia*) i bordura od crvenolisne (japanske) žutike (*Berberis thunbergii* f. *atropurpurea*). Na severnom kraju ulice, naspram ulaza u Zoološki vrt posađene su sadnice stubaste dekorativne forme crvenolisne žutike (*Berberis thunbergii* 'Red Rocket').

D. UREĐENJE PROSTORA I ODRŽIVOKORIŠĆENJE PRIRODNIH RESURSA

D.1. Izrada prostornih planova

Tokom godine upravljač je učestvovao u pripremi, terenskom obilasku i konsultacijama u izradi PDR (Plana detaljne regulacije) – za delove obalnog pojasa Palićkog jezera. Zaposleni kod upravljača su bili uključeni u proceduru eksproprijacije i preparcelacije priobalja jezera Palić. Stručna i čuvarska služba je obilazila zaštićeno područje i kontrolisala aktivnosti na terenu. Preduzeće je obaveštavano u vezi sa aktivnostima drugih korisnika prostora na području Parka prirode „Palić“.

D.2. Projekti iradovina uređenju prostora (izrada i postavljanje mobilijara)

Tokom godine je realizovana zamena i popravka postojećeg mobilijara (klupe, kante za smeće) – što je obuhvaćeno Programom održavanja javnih zelenih površina na površinama javne namene na zaštićenom području za 2018. godinu.

Na osnovu Projekta geodetskog snimanja stabala u Velikom parku i na osnovu valorizacije postojećeg zelenila iz Elaborata – evidentiranje vrsta, zdravstvenog stanja i položaja stabala u Parku prirode „Palić“ nastavljene su aktivnosti na izradi sledeće dokumentacije:

- predprojektно ocenjivanje za stvaranje planske strukture, zoniranje, kompleksa Velikog parka
- definisanje prioriteta (Rešenje PZZP 03-2244/2 od 28. 12. 2015. tačka I 4.)
- izrada plana uklanjanja stabala invazivnih vrsta
- izrada projektne dokumentacije za obnavljanje parka.

D.3. Projekti i programi u oblasti šumarstva

Ni 2018. godine nije urađena Posebna osnova gazdovanja šumama za gazdinsku jedinicu „Paličke šume“ za period 2016 – 2025, nisu se stekli svi tehnički uslovi. Nadležnosti, u ovom smislu, pripadaju JP „Vojvodinašume“.

D.4. Projekti i programi u oblasti lovstva

U Parku prirode „Palić“ je prema Odluci o zaštiti ovog zaštićenog područja – zabranjen lov. Tokom godine su realizovane aktivnosti u edukaciji i obaveštavanju lovaca u vezi sa zabranama lova i poštovanjem zaštitne zone ovog zaštićenog područja.

D.5. Projekti i programi u oblasti ribarstva

U skladu sa Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda, član 3. stav 3. („Službeni glasnik RS“, br. 128/2014), Odlukom zaštićenog područja Park prirode „Palić“ („Službeni list Grada Subotice“, br. 15/13 i 17/13-ispravka), mišljenjem Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode (broj rešenja 03-2157/2 od 26.10.2016.) i odobrenjem Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine (dopis broj 324-07-131/2017-17 od 19.05.2017.), Nadzorni odbor Javnog preduzeća „Palić-Ludaš“ (korisnik ribarskog područja) je još na XXV sednici dana 06.10.2017. godine je doneo Odluku o proglašenju ribarskog područja „Palić“ na zaštićenom području Park prirode „Palić“ (broj 806-XXV-2/17 od 06.10.2017.).

U skladu sa članom 15 i 17 Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Sl. Glasnik RS“, br. 128/2014) korisnik ribarskog područja je angažovao Departmana za biologiju i ekologiju – PMF u Novom Sadu (broj ugovora 801-1/2017) da izradi privremeni program upravljanja ribarskim područjem „Palić“ u okviru zaštićenog područja Park prirode „Palić“ za 2018. godinu. Na Privremeni program je dobijena saglasnost Pokrajinskog sekretarijata za urbanizam i zaštitu životne sredine (Saglasnost broj: 140-501-164/2018-04 od 02.02.2018. godine).

Shodno članu 17 Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Sl. Glasnik RS“, br. 128/2014) Upravljač zaštićenog područja donosi Program upravljanja ribarskim područjem za period od deset godina i dužan je da isti podnese na saglasnost godinu dana pre isteka prethodnog Programa upravljanja ribarskim područjem. U toku je procedura izrade navedenog Programa upravljanja, kod Departmana za biologiju i ekologiju – PMF u Novom Sadu. Obavljena su zimska uzorkovanja (gore je navedeno u tekstu) vode, mulja i ribljeg fonda.

D.6. Projekti i programi u oblasti turizma

Posebni aktivnosti upravljača, nije bilo osim saradnje i logističke podrške tokom realizacije raznih turističkih manifestacija na Paliću (Prvomajski uranak, Berbanski dani, Filmski festival Palić, Zlatni kotlić Palića 2018. itd.). Tokom godine u više navrata su održani sastanci sa korisnicima prostora – vlasnicima hotela, bilborda i drugih objekata, kojima preduzeće izdaje rešanja u skladu sa Odlukom o naknadama za korišćenje zaštićenog područja Park prirode „Palić“ (Službeni list Grada Subotice broj: 16/16 od 31. marta 2016. godine).

D.7. Projekti programi u oblasti poljoprivrede

Nateritoriji Parka prirode „Palić“
postojimala površina pod poljoprivrednim zemljištem koje se obrađuje u skladu sa već
definisanim procedurama (košenje livada, rasadnik).

Deo poljoprivrednog zemljišta je u državnom vlasništvu. Mali deo ovih površina je izdavan u zakup (delovi II i III stepena zaštite) tokom prethodnih godina. Stručna služba upravljača je početkom 2016. godine dostavila Komisiji za izradu Programa uređenja poljoprivrednog zemljišta grada Subotice podatke u vezi sa površinama koje se nalaze na zaštićenom području, u cilju izuzimanja navedene površine iz Programa. Gradska uprava Grada Subotice – Služba za poljoprivredu i poljoprivredno zemljište je dostavila podatke Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (dopisom broj: IV08/II-320-77/2018 od 04.07.2018. godine) i zatražila da se nađe način da upravljač pravno – formalno može da postane korisnik površina koje su u programu licitacije poljoprivrednog zemljišta i to na površinama u režimu II i III stepena zaštite (pošto je I stepen, svakako izuzet), na kojima se realizuju projekti revitalizacije u skladu sa rešenjem o uslovima zaštite prirode Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode (rešenje broj: 03-3373/2 od 19.01.2018. godine). Navedeno ministarstvo je dostavilo dopis Gradskoj upravi (dopis broj: 951-01-01859/2018-14 od 11.07.2018. godine) u kom navodi da se zaštita i razvoj zaštićenih područja sprovodi prema Programu zaštite i razvoja navedenog zaštićenog područja, na koji saglasnost daje Ministarstvo zaštite životne sredine.

Cilj je očuvanje karakteristika staništa – vlažnih livada i fragmenata stepske i slatinske vegetacije. Zbog rasparčenosti prirodnih staništa negativni uticaji poljoprivrednog okruženja i prisustva ljudi su izuzetno jaki. Širenje invazivnih vrsta i sukcesija ekosistema, bez kontrolisanih aktivnosti na sprovođenju mera aktivne zaštite, vodi propadanju staništa i vrsta. Na površinama koje su predmet revitalizacije staništa identifikovane su sledeće vrste biljaka: strogo zaštićena vrsta: *Orchis laxiflora* Lam. subsp. *palustris* (Jacq) Bonnier & Layens (kaćunak veliki) i *Triglochin maritimum* L (morski trozubac). Vrste: kaćunak veliki (*Orchis laxiflora* Lam. subsp. *palustris* (Jacq) Bonnier & Layens) i morski trozubac (*Triglochin maritimum* L) se nalaze na listi strogo zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva – Pravilnik o proglašenju i zaštiti strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. glasnik RS“, br. 5/2010), Prilog I – Strogo zaštićene divlje vrste biljaka, životinja i gljiva. Predloženo je izuzimanje svih katastarskih parcela na kojima je evidentirano prisustvo navedenih taksona.

Kontrola košenja livada u cilju sprovođenja režima (košenje posle završetka cvetanja zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta biljaka, ostavljanje nepokošenih traka u širini od jednog do deset metara, kao pribežište za faunu) i ispaše (broj grla po hektaru, kretanje van staništa zaštićenih vrsta u generativnom periodu) se odvijala kontinuirano. Takođe, čuvarska služba je u kontinuitetu radila na kontroli sprovođenja aktivnosti po rešenjima o uslovima zaštite prirode.

Ove aktivnosti su se delom sufinansirale kroz ugovor sa Gradom Subotica – ugovori broj: II-00-320-102/2018 od 29.11.2018. godine.

E. OSTALIPOSLOVI

E.1. Protivpožarnazaštitaipožari

Tokom godine je registrovanjedan veći požar na lokalitetu – „Jezerska ulica“, u blizini Velikog parka na Paliću i to 23. januara 2018. godine. U ulici „Jezerska“ je zatečena drveno – limena baraka ispred objekta u izgradnji, koja je bila u požaru. Ubrzo su na teren izašli i vatrogasci, koji su požar lokalizovali. Vatra je zahvatila i jedno stablo koprivića. Napravljen je zapisnik i fotodokumentacija.Tokom osetljivih perioda (rano proleće, kasna jesen, dani oko Prvog maja) čuvarska služba obavlja pojačan nadzor.

E.2. Saradnjasa korisnicimaprostora

Nastavilasestalnasaradnjačuvarskeistručneslužbesakorisnicimaprostora (posetioci, lokalnostanovništvo, ribolovci, vlasnici katastarskih parcela).

KorisniciprostoraParkapriodeilivlasnici/korisnikikatastarskih parcelaobraćali suse Upravljaču – stručnojslužbi (usmenoilipismeno),ilidirektnočuvarskojslužbinaterenu. Upiti korisnika prostora su razmotreni – dostavljene su im tražene informacije, ili su upućeni na proceduru potraživanja uslova zaštite prirode Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode (izdato je ukupno 35 rešenjae o uslovima zaštite prirode nadležnog Zavoda za Park prirode „Palić“). Realizaciju aktivnosti u skladu sa rešenjima je kontrolisala čuvarska služba. Tokom godine je evidentirano preko 40 različitih upita kod upravljača.

IZVORI FINANSIRANJA

Javno preduzeće „Palić-Ludaš“ je upravljač na pet zaštićenih područja u regionu Subotice, a jedno od njih je i Park prirode „Palić“. Sektor zaštite prirode u Javnom preduzeću „Palić-Ludaš“ je organizovan u funkciji obavljanja upravljanja zaštićenim područjima. Stručna služba je zadužena za planiranje, programiranje, praćenje stanja, izveštavanje i nadzor nad radom čuvarske službe. Čuvarska služba obavljala je poslove čuvanja, praćenja stanja.

Navodimo da je upravljač zaštićenog područja Park prirode „Palić“ u kontinuitetu dostavljao mesečne izveštaje o realizaciji Programa upravljanja, u kojima su detaljno opisane sve aktivnosti koje su se realizovale na predmetnom zaštićenom području.

Tabela prihoda i rashoda za zaštićeno područje Park prirode „Palić“ za 2018. godinu

I	PRIHODI	
	Izvori prihoda	<i>Iznos u dinarima</i>
1.	Sredstva lokalne samouprave	9.524.200,00
	1.1. Grad Subotica – Ugovor broj: II-401-266/2018od09.03.2018.	9.524.200,00
	1.2. Grad Subotica – Ugovor broj: II-401-266/2018od 09.03.2018. – Realizovana sredstva u odnosu na ugovorena za koja je dostavljen Zahtev za prenos sredstava	
	1.3. Nerealizovana sredstva u odnosu na Ugovor broj: II-401-266/2018od 09.03.2018.	
	UKUPNO PRIHODI	9.524.200,00
II	RASHODI	
	Vrste troškova	<i>Iznos u dinarima</i>

	A.0 Čuvanje, održavanje I prezentacija zaštićenog područja	
	A.1. Čuvarska služba	1.012.000,00
	A.1.1. Bruto zarade čuvara	712.000,00
	A.1.2. Ostali troškovi čuvarske službe (gorivo, registracije auta, službena odeća i obuća, instrumenti i oprema)	300.000,00
A.	A.2. Održavanje zaštićenog područja	1.812.200,00
	A.2.1. Bruto zarade ostalog osoblja zaposlenog kod upravljača na poslovima upravljanja zaštićenim područjem i materijalni troškovi njihovog rada (izrada upravljačkih dokumenata, programa, projekata, saradnja sa lokalnim stanovništvom, institucijama i dr.)	1.812.200,00
	Ukupno A.0	2.824.200,00
	B.0. Upravljanje posetiocima	
B.	B.2. Štampanje materijala namenjenog posetiocima	200.000,00
	Ukupno B.0	200.000,00
	C. 0. Praćenje i unapređenje stanja zaštićenih područja	
	C.2. Revitalizacija (troškovi veterinarskih usluga za stada podolskih goveda; troškovi prevoza goveda)	114.354,06
C.	C.3. Mere aktivne zaštite prirode	
	C.3.1. Iznajmljivanje teleskopske korpe za orezivanje grana na visini u Velikom parku - projekat	1.700.000,00
	C.3.2. Uklanjanje podrasta u Velikom parku – košenje i tarupiranje	4.499.979,00
	Ukupno C.0	6.314.333,06
	UKUPNO RASHODI	9.338.533,06

